

GRAND FINALE AUBURN 851 SUPERCHARGED BOATTAIL SPEEDSTER 1935

CARROS

20^E JAARGANG
NUMMER 7
NOVEMBER/DECEMBER 2013
€5,50
CARROS.NL

PREMIUM CARS, PROMINENT PEOPLE

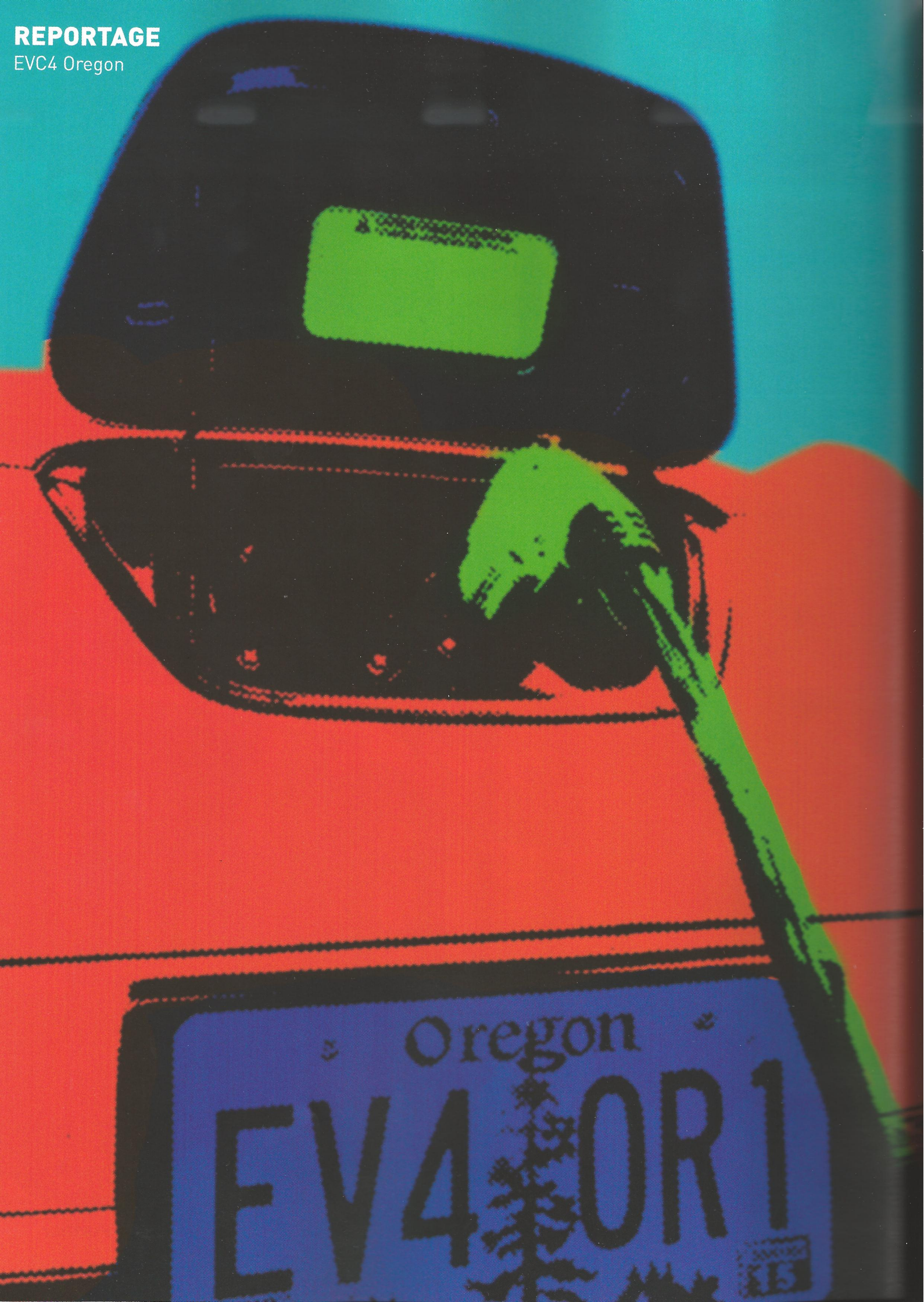

FORD GT vs LOTUS EXIGE S vs LAMBORGHINI GALLARDO

EN VERDER: MERCEDES-BENZ S63 AMG ■ ALFA ROMEO 4C ■ BMW X5 ■ HET EVC4 OREGON PROJECT
■ MERCEDES-BENZ C350 ESTATE VS BMW 335i xDRIVE TOURING ■ SAAB 96GL LIMITED EDITION 1979
■ MET DE HARLEY-DAVIDSON DOOR DE ROCKY MOUNTAINS ■ INTERVIEW MET WILLEM MIDDELKOOP

REPORTAGE

EVC4 Oregon

GROEN IDEE AAL

DOOR DAVID HAMMELBURG FOTOGRAFIE JIM BERRY

"Ik sta klaar bij 'arrivals' op het vliegveld. Ik rijd in een grijze Nissan Leaf." Toepasselijker kan het nauwelijks. "Ik moet er voor deze rol geloofwaardig uitzien – ik kan toch echt niet in een benzineslurper komen voorrijden terwijl ik probeer een schone energietoekomst te promoten", zegt Van der Meer als we elkaar treffen. "Mijn vrouw rijdt iets anders, een niet-EV", voegt hij er grinnikend aan toe. En zo gaan wij op weg naar de officiële opening van Van der Meers vierde oplaadstation in Tillamook, aan de kust van Oregon. We krijgen meteen een spontaan en ongewenst lesje over de actieradius van de ondermaatse Nissan Leaf. Twee keer moeten we tijdens de 115 kilometer lange rit stoppen om op te laden, de eerste keer op het parkeerterrein van een supermarkt. Je moet een beetje geduld hebben om een elektrische Nissan Leaf te rijden, een eigenschap die een haastige verslaggever met *range anxiety* en een deadline ontbeert. Doelloos rondwandelen bij een supermarkt terwijl de EV staat op te laden maakt me jaloers op al die winkelende mensen die in hun benzineslurpende SUV's stappen en wegrijden.

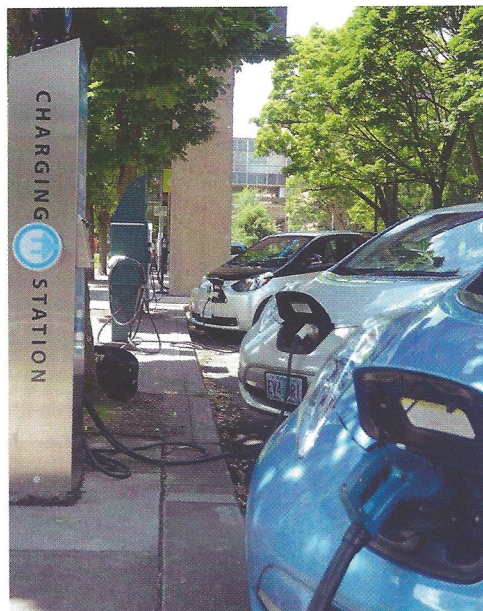
'HOUD PORTLAND RAAR'

Gelukkig is onze tweede pitstop in Portland, een stad met ongeveer de omvang van Rotterdam. Van der Meers visie op ETM's past feilloos bij Portland, met zijn geschiedenis van prima openbaar vervoer en doelmatige planologie. Portland wordt gezien als een van de meest

milieuvriendelijke steden ter wereld. De stad ligt bij de oceaan met het heerlijke westkustklimaat en staat bekend om zijn uitbundige buitenleven, geweldige muziekscene, vooruitstrevende politieke waarden, alsmede zijn bier- en koffieliefhebbers. Een voormalig gouverneur zei ooit: "Kom zo vaak als je wilt bij ons langs... maar doe ons een lol en kom hier vooral niet wonen", hetgeen naadloos past in het (onofficiële) stadsmotto 'Keep Portland Weird'. Klinkt wonderlijk vertrouwd, en Van der Meer vat het goed samen. "Het zijn de Nederlanden van Amerika." Na een

Nederlander Hans van der Meer voelt zich helemaal thuis in Portland, de grootste stad in Oregon, veruit de meest milieubewuste staat in de VS. Van der Meer is de oprichter van EVC4 Oregon, producent van met zonnepanelen uitgeruste 'ETM' (Energy Transfer Merchant) oplaadstations, die overal in de staat worden geplaatst. Wij werden uitgenodigd voor de officiële opening van zo'n station, in het pittoreske kustplaatsje Tillamook.

korte wandeling door het historische district, waarbij we even meeluisteren naar het verhaal van een toeristengids over Portlands lange geschiedenis van zeelui en prostituees, komen we op Electric Avenue. De straat in het hart van de campus van Portland State University is, voor zover bekend, de enige in de wereld die helemaal is aangelegd voor laadstations. Electric Avenue ligt midden in een met bomen omrand plein, naast een tramhalte, en biedt plaats aan acht diagonaal geparkeerde auto's. Elk heeft een eigen laadpunt, waaronder snelladers. Hier heeft

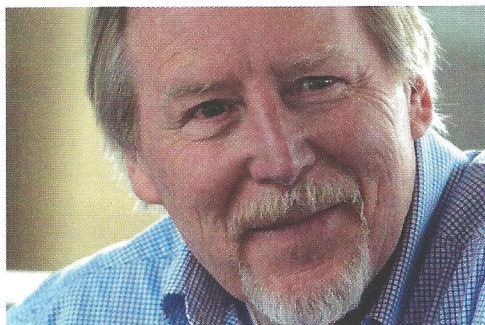

Van der Meer een ontmoeting gearrangeerd met George Beard, directeur strategische allianties van de Portland State University, en Jeff Allen, een fan van Van der Meers EV4 Oregon en algemeen directeur van Drive Oregon, de organisatie die als tussenpersoon fungeert voor de EV-industrie. "Electric Avenue begon in 2011 als een onderzoeks- en ontwikkelingsproject om te kijken hoe de mensen zouden reageren op een hele zwik laadstations, in plaats van dat ene oplaadpunt achter de grote supermarkt", zegt Beard, terwijl hij zijn Toyota Scion oplaadt. "Om zoiets in een stedelijke omgeving te hebben, op een veilige, zichtbare plek, blijkt iets waard te zijn en wordt zeer gewaardeerd", voegt hij eraan toe. "Tja, hoe beoordeel je succes? We staan niet onder druk om meer stations te bouwen, maar er is groeiende belangstelling van andere gemeenten om hun eigen Electric Avenues te creëren." Jeff Allen: "Je moet iets van de geschiedenis van deze omgeving begrijpen. Hier vestigden zich Noord-Europeanen, dus landbouw, beheer, groei en innovatie waren altijd al onderdeel van ons DNA. Onze stadsplanning is altijd toekomstgericht geweest – geen snelwegen, maar trams en fietsen, bijvoorbeeld. Wij waren de eersten met accijns op benzine en we waren voortrekkers met elektrisch vervoer.

Onze overheid werkt op ongebruikelijke wijze; met Democraten en Republikeinen die op het gebied van gebruik van land en vervoer dezelfde taal spreken. Zelfs met de huidige economische tegenwind zijn ze nog steeds genereus in het financieren van EV-projecten." Op de vraag of er in dit utopia dat Portland heet ook nog problemen zijn, lacht hij en zegt: "Ja. We zijn platzak."

WERELDBURGER

Het leven van Hans van der Meer leest als het reisverslag van een avonturier. In charmant Nederlands, met een licht accent, vertelt hij zijn verhaal. De vriendelijke 62-jarige, geboren en getogen in Friesland, komt uit een gezin met elf kinderen. Hij studeert voor civiel ingenieur aan de TU Delft en krijgt een baan bij het toen-

malige bouwbedrijf Interbeton, tegenwoordig Koninklijke BAM Groep. Jarenlang bouwt hij havens, bruggen en steden in verre oorden als Qatar, Indonesië, Saoedi-Arabië en Venezuela. Uiteindelijk komt hij in Miami terecht. "We waren gek op Miami – mijn jongste zoon is daar geboren. Helaas verging ons huis in 1993 in wervelstorm Andrew, en Interbeton vroeg mij om terug te komen naar Nederland, maar daar voelde ik niets voor", zegt hij. Hij besluit om te blijven, kijkt een tijdje om zich heen en koopt tenslotte een ingenieursbedrijf in Idaho, gespecialiseerd in landmetingen. "We vonden het daar ook heerlijk", voegt hij eraan toe. "Maar we hadden geen idee wat ons te wachten stond toen de winter ons overviel. Tjonge zeg, het was Siberisch." In 2006 bezit hij zeven

"DE PLAATSIING VAN ETM-STATIONS HEEFT ALLEEN ZIN IN 'GROENE STATEN' ALS OREGON OF CALIFORNIË"

HANS VAN DER MEER

bedrijven, helemaal tot de westkust, en heeft 240 man in dienst. "Met mijn Nederlandse zin voor avontuur en vindingrijkheid maakte ik de Amerikaanse droom waar", herinnert hij zich met trots. En dan slaat de financiële crisis toe. Hij verliest de meeste van zijn bedrijven en werknemers, maar hij behoudt, in sterk afgeslankte vorm, zijn laatste onderneming, in Portland. Daar inspireert een vriend hem om zich te verdiepen in zonneprojecten, en in een 'eureka'-moment bedenkt hij een project dat zonne-energie koppelt aan de snel groeiende, populaire EV-industrie. En zo wordt het laadstation met een overkapping van zonnepanelen geboren. "En het is een prima investering", voegt hij eraan toe. "De plaatsing van ETM-stations heeft alleen zin in 'groene staten' als Oregon of Californië. In olieproducerende staten als Texas en Oklahoma zouden ze pijn aan de ogen doen."

BROODJESWINKEL

De panelen zijn verbonden met een accusysteem dat de met zonne-energie opgewekte energie opslaat, en ook met een snellader op gelijkstroom. "De zonnepanelen laden dus tegelijkertijd de accu's op, en leveren energie voor elektrische auto's", legt Van der Meer uit. Hij gaat uitvoerig in op verschillende andere voordelen van het systeem, zoals een voordeliger koppelmecanisme, de geringere belasting voor het elektriciteitsnet, en het feit dat de laadpalen voldoende stroom leveren om binnen een mum van tijd een Tesla te laden. Maar er is ook een probleem: alleen in het opladen van auto's zit niet veel geld, dus wat is het verdienmodel? Van der Meer neemt ons mee naar zijn allereerste zonne-oplaadstation in een onopvallende buitenwijk van Portland. "Zie je de zijkant van de zonnepanelen?", vraagt hij. "Op de led-matrix langs de wand zie je reclames, op dit moment nog voornamelijk voor lokale autodealers. Dat is waar het geld vandaan gaat komen." Volgens zijn zakenmodel betalen de kopers van een ETM een bescheiden leasebedrag. Ze ontvangen vijf procent van de opbrengst van het laadstation, plus de opbrengst van de advertenties. Op de overkapping van een van de ETM's zien we een reclame voor de Eritrese broodjeswinkel van Van der Meers buurman. Op de vraag 'waarom een broodjeswinkel?', antwoordt hij met enige ironie: "Ik heb hem die advertentie gratis gegeven. In ruil daarvoor mag ik zijn WiFi gebruiken, zodat ik andere reclames op het led-scherm kan programmeren." Het elegant ontworpen, op een boom lijkende bouwwerk kost ruim 200.000 dollar om neer te zetten. "Maar met overheids subsidie en belastingaftrek zijn de feitelijke kosten maar 45.000 dollar", benadrukt Van der Meer.

DORPSLEVEN

Tijdens het vervolg van onze tocht naar

Tillamook moeten we halverwege een stevige klim maken door de bosrijke bergen, waardoor de accu van de Leaf zo snel terugloopt dat het lijkt op een benzinemeter als de tank lek is. "Maak je geen zorgen", zegt Van der Meer geruststellend. "Ik heb deze route heel vaak gereden en we hebben straks bij de afdaling een paar heel zuinige kilometers." We bereiken onze bestemming met zegge en schrijve nog drie kilometer over. De tocht die je met een gewone auto in anderhalf uur kunt rijden, heeft nu tweeënhalf uur geduurd.

"We hebben Tillamook gekozen omdat het een logische plek voor automobilisten is als ze naar Portland gaan, onderweg naar de kust van Oregon", zegt Bill Emberlin, een ruimhartige investeerder in EV4 Oregon. Het toeristendorp van vijfduizend inwoners is beroemd om zijn kaasfabriek en zijn tsunamibeveiliging. Op de middag na de jaarlijkse Tillamook Zuivel Parade geniet Van der Meer van de officiële opening van zijn ETM, die wordt bijgewoond door de burgemeester en een paar gemeenteraadsleden – samen met een plaatselijke verslaggever in totaal zeven mensen. Het hoogtepunt van de drie minuten durende ceremonie is het doorknippen van het lint, met een gigantische schaar, door de burgemeester. Het is het Amerikaanse dorpsleven op zijn best. Maar dorpsleven of niet, Tillamook heeft weldegelijk het grotere plaatje voor ogen. Ook zij geloven dat elektrische voertuigen de toekomst hebben en dat daarin investeren economisch succesvol wordt.

"Ik ben altijd een enorme voorstander van dit project geweest en ik ben dankbaar dat het nu gerealiseerd is", zegt Van der Meer na afloop. We zijn gehaast op de terugweg naar het vliegveld en moeten weer twee keer stoppen bij oplaadstations. Het was een gedenkwaardige reis. ❖

